

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ŽAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 21 (1)

IZDAN 1 JANUARA 1939.

PATENTNI SPIS BR. 14521

Mastini Domenico, Roma, Italija.

Automatska radio-veza u kombinaciji sa telefonskom mrežom.

Prijava od 12 aprila 1935.

Važi od 1 jula 1938.

Predmetom je pronalaska takova telefonska ili telegrafska veza između dva mjesta, kod koje se za jedan dio linije upotrebljava bilo kakva telefonska mreža n. pr. sa mjesnom ili centralnom baterijom ili sa automatskim pogonom) a za drugi dio linije bezžična prenosna srestva kao elektromagnetski ili svjetlosni valovi. Uredaj ne zahtijeva nikakove preinake na centralnim telefonskim uredajima, nego samo na pojedinim normalnim pretplatničkim mjestima umetanje kompleksa, koji kod kombiniranog telefonskog spoja prema pronalasku stupa na mjesto običnog telefonskog aparata.

Princip pronalaska izlaze se najprije u odnosu na sl. 1 nacrta.

Udaljena pokretna ili nepokretna radio stanica A želi da stupi u vezu sa pretplatničkim mjestom T B centrale C. Radio stanica A ostvaruje pomoću zračene energije upravljanje iz daleka na mrežu priključenog kompleksa A'. Kroz ovo upravljanje iz daleka spaja se kompleks A' sa centralom C mreže (dok se obični telefonski aparat T A odkopča od mreže), pa vrši u okruzgu mreže centrale analogne operacije, koje bi vršio aparat T A da nazove aparat T B. Na udaljenoj radio stanici A modulirana zračea energija dolazi do kompleksa A' i preko prethodno uspostavljenog žičnog govornog kruga telefonske mreže C dospijeva fonično modulirana struja do pretplatničkog mješta T B.

Obrnuto tome može mrežom posredovani poziv sa pretplatničkog mješta T B ka kompleksu A' staviti u kompleksu A' u djelovanje udaljenoj radiostanici A

analogni otpremnik, koji zračenom energijom pobuđuje prijemnik stanice A i zatvara govorni krug A—T B kao i prije. Jednako se može i pokretna ili nepokretna udaljena radiostanica A spojiti sa drugom pokretnom ili nepokretnom udaljenom radiostanicom B preko obične telefonske mreže uz upotrebu na mrežu priključenih kompleksa A' i B'.

Taj će se princip pronalaska točnije opisati u slijedećem primjerično na podlozi sl. 2 nacrta. Ova slika prikazuje šematski kombinovanu vezu preko radia i mreže između udaljene radiostanice A i pretplatnika T B automatske telefonske mreže.

Na sl. 2 prikazana šema predstavlja objašnjenje k slici 1 i to označuje A udaljenu nepokretnu ili pokretnu radiostanicu, A' umetnuti kompleks, TB telefonski aparat, koji stupa u vezu sa A, i C telefonsku centralu. A se sastoji iz stanice za davanje TM i prijemnika RM sa pripadnim antenama. A' sastoji se analogno iz nepokretnog bežičnog aparata za davanje TF i prijemnika RF sa pripadnim antenama. (Na nacrtu obilježeni su relejski zavojii velikim slovima, kontakti malenim slovima).

Moguća su dva slučaja:

- 1) radiostanica A nazivlje aparat TB,
- 2) aparat TB nazivlje radiostanicu A.

U prvom se slučaju vrši vaspostavljanje govornog kruga na sledeći način: Dogode je mikrofon radiostanice A ovješen, nalazi se stanica za davanje TM u stanici A u mirovanju, a otvoreni su kako krug struje mikrofona kao i napajajući krug struje. Podizanjem pako mikrofona zatvaraju se oba kruga struje po kuki G i ot-

premnik počinje da otprema i dogod se ne vrši nikakova modulacija, otpreman nosački talas, koji se prima u pokretnom prijemniku RF, pojačava u pojačavacu A.F. i sprovodi dalje detektorskoj cijevi. U tom će slučaju detektirani visokofrekventni titraji proizvadati istosmislenu struju, a ova napon na krajevima regulacionog otpora R₁. Jedan se dio toga napona vodi k pojačavaocu niske frekvence B.F. dok cjelokupni pad napona djeluje na krug reške cijevi A.F₂. Za tom cijevi slijedi neposredno uključeni pojačavalacički stupanj sa cijevi A.F₃, koja ima da pojačava kako moduliranu struju tako i istosmislenu struju. Na krugu anode cijevi A.F₃ predviđen je prenosni sistem, na čijim je kracima priključen impulsni rele I, koji je ukopčan u seriji sa potenciometrom. Odgovarajućim uđešavanjem regulacionog otpornika RV može se postići, da instrumenat u odsutnosti nosačeg talasa stoji na nuli.

Ako se tome nasuprot otpremi nosački talas, to će nastupiti promjena napona, most više ne stoji na nuli, voltmeter pokazuje prolaz struje, rele I se nadražuje pa zatvara pomoću kontakta i napajački krug relea U. Rele U priključuje na kontaktima u₁ i u₂ telefonsku liniju, koja se sastoji od žica L_a i L_b, na nelokalni krug struje, koji je pomoću dva transformatora S i Si spojen sa polaznim krugom nepokretnog prijemnika RF. i sa ulaznim krugom nepokretnog otpremnika TF. Isti rele U stavlja u dejstvo pomoću kontakta U₃ i nepokretni otpremnik TF. Kontakt i₂ sada zatvara krug struje prema centrali. Onda se moraju slati impulsi radi poziva željenog preplatnika.

Krug rešetke oscilatora pokretne otpremne stanice TM zatvoren je pomoću kontakta kombinatora Z, ali se ovi kontakti otvaraju kod biranja brojeva pa broj prekida uvjetuje obrazovani broj i prouzrokuje isto toliko prekida u po otpremniku TM otpremljenoj oscilatorskoj struci.

Ova prekidanja oscilatorske struje ili nosačkog talasa, koja odgovara obrazovanom broju, djeluju na rele I nepokretnog prijemnika RF; rele istoga oscilira i otprema u krug struje broj impulsa, koji su potrebni za poziv željenog preplatnika.

Čim se to dogodilo, a preplatnički aparat nije zauzet, može se otpočeti sa razgovorom, jer se od pokretnog otpremnika TM dolazeće modulacije šalju preko nepokretnog prijemnika RF i sprežnog transformatora S u okrug struje, dok od kruga žice polazeće modulacije dospijeva-

ju do nepokretnog otpremnika TF a od njega bezžičnim putem do pokretnog prijemnika RM.

U drugom slučaju, kada poziv polazi od bilo koga preplatnička telefonske mreže, stavlja se njime u djelovanje termički rele B. Kontakt e₁ ovoga relea stavlja u djelovanje otpremnik TF, a kontakt e₂ stavlja pomoću kontakta v₁ u djelovanje vibrator V koji leži u okrugu rešetke otpremnika TF. Otpremnik TF slati će prema tomu titraje, koji su modulirani sopstvenom frekvencom vibratora i koje prima pokretni prijemnik RM, pa se odvadaju u pripadajući telefonski aparat. Tu oni izazivaju poziv, pa ako se ovaj čuje, dovesti će do skidanja slušalice. Usljed toga šalje tada pokretni otpremnik TM nosački talas, koji poslije pojačanja i prijema po nepokretnom prijemniku RF u njemu stavlja u djelovanje rele I, koji vaspstavlja govorni krug. Rele I stavlja u djelovanje rele U, koji preklučuje telefonsku liniju i istovremeno zatvara napajački krug struje nepokretnog otpremnika TF, koji je za kratko vrijeme bio zatvoren releom E. Poslije ovih radnja vaspstavljen je i bezžični govorni krug.

Kompleks A' mogao bi biti i tako uređen, da pokretna radiostanica A može da govori sa telefonskim aparatom TA nepokretnog kompleksa A', što ali na natru nije prikazano.

Kada telefonska mreža ne radi sa automatskim biračima, nego se veza vaspstavlja rukom, uprostava se uređaj, pošto je dovoljno, da se na gore opisani način vaspstavi veza sa centralom, a ako se radi o centrali sa mjesnom baterijom mora biti odaslan još i poziv.

Ovdje samo primjerično opisani krug struje može se na razne načine preinaciti, a naročito se dade udesiti za stanice sa istosmjernom strujom i za dupleks-stanice. Konačno mogu na mjesto radio-veza doći druge zrake n. pr. svjetlosne zrake.

Patentni zahtevi:

- 1) Telefonski sistem, naznačen tim, što je izvjestan broj preplatničkih mjesta (TA, TB) snabdjevan kompleksom (A' odn. B') uređaja za bezžični prijem odn. otpremanje signala pomoću elektromagnetskih valova ili infracrvenih svjetlosnih valova iz odn. u udaljene metalne ne spojene n. pr. pokretnе otpremne odn. prijemne aparate (A ili B), tako da kroz ovaj prijem i to otpremanje signala udaljeni n.pr. pokretni aparati (AB) preko ovog kompleksa (A' odn. B') uređaja nekog preplatničkog mesta i preko centra-

le (C) mogu dolaziti u vezu sa svakim proizvoljnim pretplatnikom ove telefonske mreže.

2) Telefonski sistem po zahtjevu 1, naznačen tim, što od udaljenih n.pr. pokretnih aparata (A ili B) polazeći i od kompleksa (A' odn. B') uređaja pretplatničkog mjesta primljeni signali izazivaju u centrali (C) analogna djelovanja, kakova se primjerice izazivaju skidanjem slušalice i obrazovanjem brojeva po običnom automatskom telefonskom aparatu i to posredstvom grupe releja (I, U), koji spadaju k navedenom kompleksu i koji su sposobni da zatvore krug struje k centrali i da u tom krugu struje već prema impulsima, primljenim od udaljenih n.pr. pokretnih aparata (A ili B) prouzrokuju prekidanja struje, koja čine da centrala (C) uspostavlja telefonsku vezu između proizvoljnog pretplatnika mreže i udaljenog n.pr. pokretnog aparata i to preko centrale i rečenog kompleksa (A' odn. B').

3) Telefonski sistem prema zahtjevu 1 i 2, naznačen tim, da struje na poziv, koje polaze iz centrale (C) u rečenom kompleksu (A') uređaja nekog pretplatničkog mješta (TA) prima termički rele (E) pa ih daje dalje udaljenom n.pr. pokretnom aparatu (A), tako da potonji svojim odgovaranjem uspostavlja zatvaranje kruga struje ka centrali (C), čime je onda uspostavljen i govorni krug između normalnog automatskog telefonskog aparata (TA) i udaljenog n.pr. pokretnog aparata (A) opet preko centrale (C) i rečenog kompleksa (A').

4) Telefonski sistem prema zahtjevu 1, naznačen tim, da se krug struje mreže zatvara pomoću releja (I) s njim skopčanog bezžičnog prijemnog uređaja rečenoga kompleksa te da ovaj sa svoje strane stavlja u djelovanje rele (U) s njim skopčane bezžične otpremne stanice (TF) kompleksa (A'), tako da se može uspostaviti preko telefonske mreže obostrani govorni spoj između udaljenih n.pr. pokretnih odnosno prijemnih radio aparata (A ili B) i proizvoljnog pretplatnika mreže i jednako govorni spoj između dvije udaljene radio stanice.

Fig 1

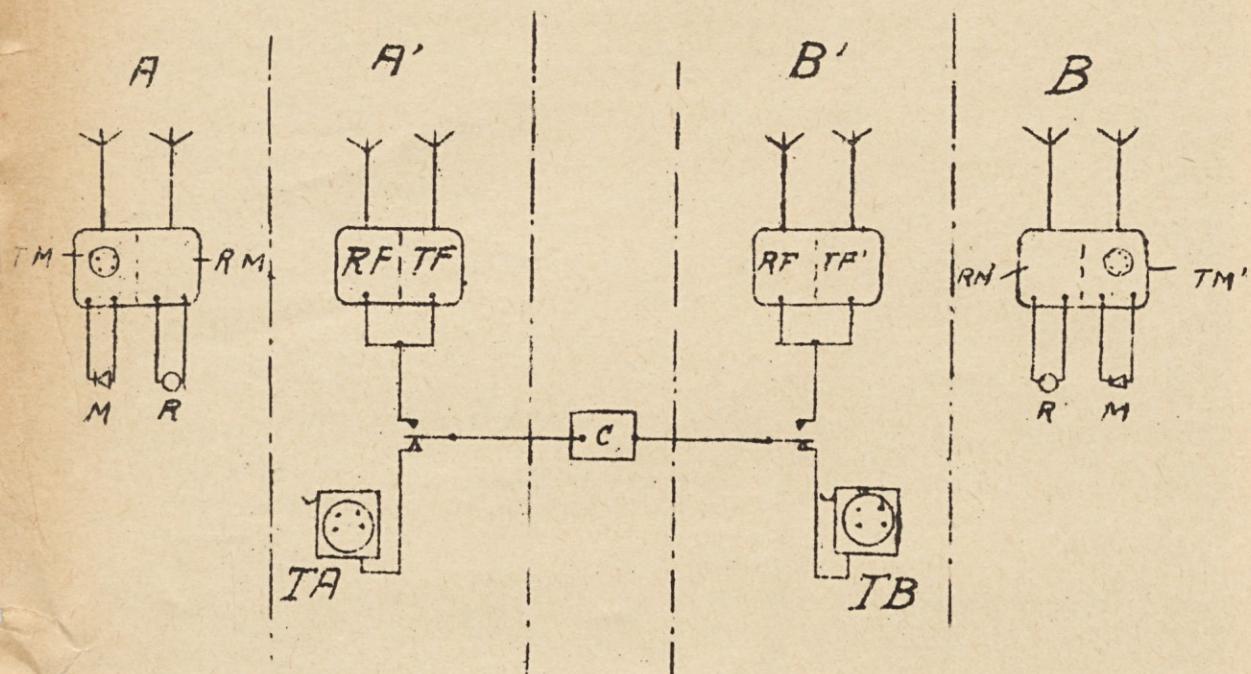

Fig. 2

